

1 Inleiding

1.1 Algemene beschouwing

Net als in het voorgaande jaar, deden wij in 2021 ons werk met inachtneming van de pandemie. In aangepaste vorm lieten we veel van onze werkzaamheden doorgaan en behaalden we resultaten. De meeste portefeuillehoudersoverleggen waren digitaal, een enkele fysiek en op 1,5 meter afstand van elkaar. In een korte periode tussen lockdowns konden we zelfs één vergadering van het Algemeen Bestuur fysiek organiseren. Gelukkig zijn we inmiddels allemaal zeer vaardig met digitale overleggen.

Voor de zomer stelden we na intensieve trajecten een aantal belangrijke documenten vast: De Regionale Strategie Mobiliteit (RSM), de Regionale Omgevingsagenda (ROA) en de Regionale Energiestrategie (RES). Hiermee gaven we uitvoering aan de opdracht die de gemeenten ons gaven met de Regionale Agenda 2019-2023. Verder startten we met de actualisatie van de Regionale Woonagenda. Dit waren belangrijke slagen en voorbereidend op de stap van strategie naar uitvoering.

De ROA en de RSM sorteren al voor op het realiseren van een integraal uitvoeringsprogramma. Deze strategieën zijn een belangrijke eerste stap voor het realiseren van een aantal grote maatschappelijke opgaven die integrale ruimtelijke afwegingen vragen op regionaal niveau. De strategieën zijn echter niet het eindproduct en daarom gaan we hiermee nu uitvoeringsgericht aan de slag.

De ontvlechting van jeugdhulp is gestart. Aanvankelijk zou dit eind 2021 gereed zijn, maar richting het einde van het jaar werd duidelijk dat dit niet haalbaar was. Daarom kozen we ervoor om van 2022 een overgangsjaar te maken, waarbij we de afspraken uit 2021 al zoveel mogelijk uitvoeren.

Regionale samenwerking in Holland Rijnland begint bij de dertien gemeenten. Daarom zijn wij, de dertien gemeenten, doorlopend met elkaar in gesprek over welke opgaven er voor elke gemeente toe doen waarbij een regionale aanpak nodig is, in het verlengde van de genoemde regionale strategieën om echt iets voor elkaar te krijgen. Gegeven de grote uitdagingen waar we voor staan, bundelen we de krachten door scherpe keuzes in regionale prioriteiten. We vergroten hiermee onze uitvoerings- en lobbykracht en realiseren een multiplier op lokale investeringsmiddelen.

We hadden dus volop aandacht voor de inhoudelijke strategische projecten, maar de samenwerking Holland Rijnland behelst ook terugkerende activiteiten die de gemeenten op regionaal niveau beleggen. Denk hierbij aan de jaarlijkse woningbouwprogrammering en het beheer van fondsen. En laten we de uitvoerende taken vooral niet vergeten, met het Regionaal Bureau Leerplicht, het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (Regiotaxi) en de urgentiecommissie woonruimteverdeling. Dit alles vond, waar nodig in aangepaste vorm, gewoon doorgang in het afgelopen jaar.

De organisatie Holland Rijnland kreeg het afgelopen jaar een nieuwe secretaris-directeur. Samen met twee kwartiermakers is hij begonnen om de organisatie waar nodig te herstructureren en zo een verbeterslag te maken.

1.2 Leeswijzer

In het vervolg van dit hoofdstuk leest u het rekeningresultaat, stemverhoudingen van het algemeen bestuur voor de deelnemende gemeenten en de samenstelling van het dagelijks bestuur. In hoofdstuk 2 vindt u per programma de inhoudelijke verantwoording. Per programma wordt aangegeven wat er in 2021 is bereikt, wat daarvoor is gedaan en welke kosten daarmee waren gemoeid.

Voorheen werd binnen elk programma, bij elke paragraaf "Wat heeft dat gekost" verklaard wat de verschillen op de baten of lasten ten opzichte van de begroting na wijziging bij de Tussenrapportage 2021 zijn. Bij het hoofdstuk Jaarrekening werden de teksten bij de paragraaf Toelichting op het overzicht van baten en lasten letterlijk overgenomen. Om het boekwerk niet onnodig dik te maken en de lezer het lezen van dubbele teksten zoveel mogelijk te besparen, is er in overeenstemming met de accountant voor gekozen om de teksten in de jaarrekening op te nemen en in het jaarverslag hiernaar te verwijzen.

Leeswijzer financiële tabellen:

- Directe kosten: kosten voor leveringen, goederen en diensten die rechtstreeks ten laste komen van projecten in de programma's;
- Kosten werkorganisatie: kosten voor personeel, huur gebouw en dergelijke die via toerekening van uren worden verdeeld over de projecten in de programma's;
- Directe baten: baten die rechtstreeks ten gunste komen van projecten in de programma's. Het gaat voornamelijk om subsidies van Rijk en provincie, aanvullende bijdragen en subsidies van gemeentes of bijvoorbeeld leges;

Onder het kopje paragrafen komt de bedrijfsvoering aan bod middels de thema's die door het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden aangedragen, zoals het weerstandsvermogen, kapitaalgoederen en PIOFACH. De jaarrekening is opgenomen in hoofdstuk 4, met de balans, de toelichting op de balans en het overzicht van baten en lasten. De overige staten en overzichten zijn opgenomen in de bijlagen.

1.3 Rekeningresultaat

De jaarrekening van Holland Rijnland bestaat in feite uit twee aparte onderdelen die elk een aparte financiering kennen:

- Holland Rijnlands reguliere taken, gefinancierd uit de reguliere gemeentelijke bijdrage en
- TWO Jeugdhulp, de inkooporganisatie Jeugdhulp, gefinancierd uit de jeugdhulpbudgetten van de gemeenten

De kosten voor de uitvoeringsorganisatie voor de inkoop van jeugdhulp zijn onderdeel van de bedrijfsvoering van Holland Rijnland, maar worden apart in rekening gebracht bij de gemeenten die hieraan deelnemen. De gemeenten brengen dit ten laste van hun eigen jeugdhulpbudget. Het gaat hier dus niet om de besteding van het totale uitvoeringsbudget. Over de jeugdhulpbudgetten wordt door Holland Rijnland wel een eindverantwoording opgesteld, maar het resultaat wordt verwerkt in de jaarrekeningen van de individuele gemeenten.

De jaarrekening van Holland Rijnland sluit in 2021 af met een positief resultaat van € 1,0 mln. Dit bestaat uit:

- €271.000 nadelig resultaat op de TWO Jeugdhulp. Hierin zijn ook de relevante onder overhead verantwoorde kosten meegenomen en
- €1,3 mln. positief resultaat op de Holland Rijnland activiteiten.

De verdeling over gemeenten worden zowel voor het tekort op de TWO Jeugdhulp als het resultaat van Holland Rijnland, separaat aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

In de primaire begroting waren de lasten nog begroot op € 10,6 mln. Ten tijde van de tussenrapportage is dit verhoogd naar € 13,7 mln., waarbij de hogere kosten voornamelijk waren gedekt uit onttrekkingen van reserves. Uiteindelijk zijn de lasten uitgekomen op € 16,6 mln. Holland Rijnland heeft daarmee een hoge realisatiekracht. De voordelen worden veroorzaakt doordat projecten over meerdere jaren lopen en doordat conform nieuwe accountingsregels voor provincies en gemeenten de lasten van subsidies niet meer volledig in het jaar van de beschikking genomen mogen worden. In beide gevallen is er geen sprake van vrijbestedbare gelden, aangezien er verplichtingen ten grondslag liggen aan de projecten en beschikte subsidies.

Naar aanleiding van de Tussenrapportage 2021 is het besluit genomen om €2,1 mln. uit de reserves te onttrekken. Zonder deze onttrekking was het resultaat niet €1,0 mln. voordelig, maar uitgekomen op een nadeel van €1,1 mln. Het nadeel van €1,1 mln. bestaat voor een groot deel uit structurele kosten, die in latere jaren niet meer uit de algemene reserve gedekt kunnen worden aangezien deze in 2021 volledig is onttrokken.

In de Tussenrapportage 2021 was ook reeds de verwachting op een nadelig resultaat, toen nog €150.000, op de TWO Jeugdhulp gemeld. Er is op dat moment besloten het bedrag vooralsnog niet bij gemeenten in rekening te brengen, maar dit op basis van de realisatie bij de jaarrekening plaats te laten vinden.

In de jaarrekening worden de resultaten per onderdeel nader geduid.

1.4 Regionaal Investeringsfonds

December 2007 is het Regionaal Investeringsfonds (RIF) ingesteld en de overeenkomst door de deelnemende gemeenten ondertekend. Het RIF benoemt de volgende vijf projecten:

- Rijnlandroute;
- HOV-netwerk Zuid Holland Noord (HOV-ZHN);
- Programma Ontsluiting Greenport (POG);
- Vitalisering Greenport Duin- en Bollenstreek (GOM);
- Regionaal Groenprogramma.

Voor deze projecten zal de bijdrage vanuit het RIF in z'n totaliteit € 180.000.000 zijn. In onderstaande tabel staat de verdeling inclusief de bestedingen tot en met 2021:

Project	Budget	Reeds besteed t/m 2021
Rijnlandroute	75.000.000	60.000.000
HOV-netwerk Zuid-Holland Noord	37.500.000	32.386.000
Noordelijke ontsluiting Greenport	37.500.000	7.000.000
Vitalisering Greenport Duin- en Bollenstreek (GOM)	10.000.000	10.000.000
Regionaal Groenprogramma	20.000.000	14.195.778
	180.000.000	123.581.778

Bovenstaande tabel toont aan dat er al een groot gedeelte van het RIF daadwerkelijk is besteed. Op een groot deel van het resterende budget rusten verplichtingen waardoor het nog vrij te besteden bedrag beperkt is.

Voor de Rijnlandroute en het HOV Net Zuid Holland Noord zijn er overeenkomsten afgesloten waardoor dit budget in zijn geheel bestemd is. Voor de middelen in het POG is een deel van de maatregelen gerealiseerd, een deel in voorbereiding en de invulling van een deel van de maatregelen wordt heroverwogen. De uitgaven voor de vitalisering Greenport Duin- en Bollenstreek zijn verricht en het Groenprogramma is voor een deel gerealiseerd.

Ten aanzien van het Groenprogramma, dat via de exploitatie van Holland Rijnland loopt, is nagegaan in hoeverre de projecten waaraan we bijdragen al zijn gerealiseerd. Hier is rekening meegehouden in de administratie. Ter illustratie: de lasten voor het Singelpark in Leiden zijn opgenomen in de administratie omdat het deel van het Singelpark waar Holland Rijnland aan bijdraagt, is afgerond, terwijl er door Holland Rijnland nog geen betaling gedaan is. De gemaakte kosten en bijbehorende baten voor het Regionaal Groenprogramma, zijn opgenomen in het Programma Ruimte en Energie.

In 2021 hebben de gemeenten de elfde bijdrage van € 9.454.331 voldaan. Dit bedrag is direct in het fonds gestort.

Stand per 1 januari 2021		35.155.228
Ontvangsten:		
Totaal ontvangen van de gemeenten	9.454.331	
Totaal opbrengst		9.454.331
sub-totaal		44.609.559
Uitgaven:		
Rijnlandroute	2.500.000	
HOV-netwerk ZHN	2.488.600	
Programma Ontsluiting Greenports (POG)		
Vitalisering Greenport Duin- en Bollenstreek (GOM)		
Regionaal Groenprogramma	3.432.377	
Totaal besteed in 2021		8.420.977
Stand per 31 december 2021		36.188.582
Verantwoording		
Verantwoord op ontvangen RIF-gelden	34.533.565	
Rentcorrectie op ontvangen RIF-gelden	639.368	
		35.172.933
Rente saldo		1.015.649
Totaal		36.188.582

Overzicht RIF-bijdrage per gemeenten	Bijdrage t/m 2020	Bijdrage 2021	Bijdrage t/m 2021
Kaag & Braassem	4.795.245	368.865	5.164.110
Hillegom	5.591.651	430.127	6.021.778
Katwijk	22.936.381	1.764.337	24.700.718
Leiden	39.996.476	3.076.652	43.073.128
Leiderdorp	7.423.286	571.022	7.994.308
Lisse	5.324.371	409.567	5.733.938
Noordwijk	12.532.078	964.006	13.496.084
Oegstgeest	5.211.440	400.880	5.612.320
Teylingen	9.514.765	731.905	10.246.670
Voorschoten	7.441.460	572.420	8.013.880
Zoeterwoude	2.139.150	164.550	2.303.700
Subtotaal	122.906.303	9.454.331	132.360.634
Rentecorrectie	593.699	45.669	639.368
Totaal	123.500.002	9.500.000	133.000.002
Katwijk: aanvullende bijdrage RIF - 2e tranche Rijnlandroute	8.627.300	0	8.627.300
Leiderdorp: aanvullende bijdrage RIF - 2e tranche Rijnlandroute	754.974	0	754.974
Katwijk: aanvullende bijdrage RIF - 2e tranche Rijnlandroute	0	0	0
Leiden: aanvullende bijdrage RIF - 2e tranche Rijnlandroute	16.372.700	0	16.372.700
Totaal	149.254.976	9.500.000	158.754.976

1.5 Bestuur

De regio Holland Rijnland bestaat uit dertien gemeenten, te weten: Alphen aan den Rijn, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten en Zoeterwoude. Deze regiogemeenten worden vertegenwoordigd door de 33 leden van het Algemeen Bestuur.

Het Algemeen Bestuur vergaderde in 2021 driemaal, namelijk digitaal op 30 juni en op 22 december, en op 27 oktober vond de vergadering fysiek plaats op het Gemeentehuis van Alphen aan den Rijn.

Algemeen bestuur en stemverhouding per 31 december 2021

	gemeente	Aantal AB leden	Stem per lid	totaal
1.	Alphen aan den Rijn	3	2 x 16 stemmen 1 x 1 stem	33
2.	Hillegom	2	2 x 4 stemmen 1 x 1 stem	9
3.	Kaag en Braassem	3	1 x 5 stemmen 1 x 4 stemmen	9
4.	Katwijk	3	1 x 11 stemmen 1 x 10 stemmen	21
5.	Leiden	4	1 x 19 stemmen 1 x 18 stemmen 2 x 1 stem	39
6.	Leiderdorp	2	1 x 5 stemmen 1 x 4 stemmen	9
7.	Lisse	2	1 x 5 stemmen 1 x 4 stemmen	9
8.	Nieuwkoop	2	2 x 4 stemmen 1 x 1 stemmen	9
9.	Noordwijk	2	1 x 8 stemmen 1 x 7 stemmen	15
10.	Oegstgeest	3	2 x 4 stemmen 1 x 1 stemmen	9
11.	Teylingen	3	1 x 6 stemmen 1 x 5 stemmen 1 x 1 stem	12
12.	Voorschoten	2	1 x 5 stemmen 1 x 4 stemmen	9
13.	Zoeterwoude	2	1 x 2 stemmen 1 x 1 stem	3
	Totaal	33		186

In 2021 deden zich geen wijzigingen voor in het Algemeen Bestuur. In het Dagelijks Bestuur tradt per 30 juni 2021 een nieuwe secretaris-directeur aan. De heer L.P. Vokurka verving mevrouw L.A.M. Bakker.

Samenstelling van het Dagelijks Bestuur per 31 december 2021:

H.J.J. Lenferink	voorzitter en portefeuillehouder Algemeen Bestuurlijke Zaken
J.W.E. Spies	portefeuillehouder Arbeidsmarkt, Economie en Energie
E.R. Jaensch	portefeuillehouder Wonen, Natuur en Landschap, Bestuur en Middelen
A.L. van Kempen	portefeuillehouder Verkeer en Vervoer
F. Spijker	portefeuillehouder Ruimte
F.M. Schoonderwoerd	portefeuillehouder Maatschappij
C.van Starckenburg	portefeuillehouder Jeugd
L.P. Vokurka	Secretaris-directeur (per 30 juni 2021)